

Manifest za prihodnost dela in spretnosti

Vir:

- Četrti forum EPUO o prihodnosti izobraževanja odraslih:
PRIHODNOST DELA IN SPRETNOSTI
- 25. 11. 2021 po spletu
- organizator: Andragoški center Slovenije
- spletna stran:
<https://epuo.acs.si/dejavnosti/forumi/prihodnost-dela>

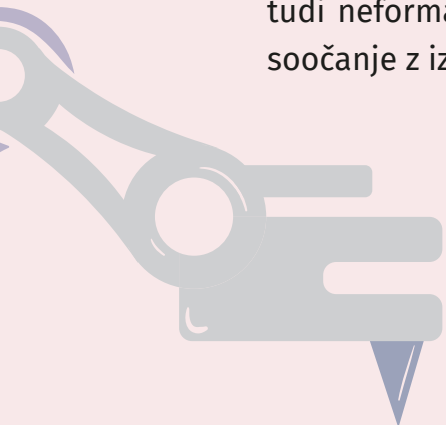
UVOD:

Digitalizacija in druge oblike tehnološkega napredka vse pomembneje vplivajo na naše življenje in delo. Nove tehnologije in posledično drugačna organizacija narekujejo spremembe v nalogah, odgovornostih in načinih dela. Prihaja do opuščanja nekaterih poklicev in vznika novih. Poleg digitalnega prehoda nas zadevajo tudi demografski izzivi ter zelena preobrazba družbe in ekonomije, zato so potrebni usklajeni in trajnostni pristopi – k učenju in delu.

TEMELJNA PRIPOROČILA:

- V vse kompleksnejšem in negotovem svetu se je treba učiti (in delovati) hitreje, učinkoviteje, spretnije. Reprodukcijska znanega je preživeta, potrebni so (inter)akcija, projektno zasnovano učenje in konstantno raziskovalno (samo)izpraševanje, kaj novega lahko dosežemo s svojimi stalno dopolnjujočimi se znanji in spretnostmi.
- Ne glede na starost in življenjske okoliščine mora vsak od nas razvijati nove spretnosti, saj sicer kaj hitro zaostanemo za prevladujočim družbeno-ekonomskim tokom.
- Hkrati moramo krepiti stalno relevantne in uporabne spretnosti. Med temi so na prvem mestu temeljne in tiste spretnosti, ki zadevajo ustvarjalnost, timsko delo, kritično mišljenje, podjetništvo pa tudi empatijo, etiko in moralo.
- Na potezi smo vsi, a posamezniki s primerjalno nizkimi ravni spretnosti so toliko bolj na udaru, saj ne znajo, zmorejo, nočejo ... se učiti in prilagajati novim izzivom. Delodajalci praviloma ne vidijo razlogov za vlaganje v izboljšanje njihovega znanja in spretnosti. Vendar je treba pozornost namenjati prav učenju in izobraževanju te skupine prebivalstva. Treba jih je pridobiti za vseživljenjsko učenje in okrepiti za izzive sodobnega časa. Kot družba bomo namreč močni le toliko, kot je močan naš najšibkejši člen.

- Ukvarjanje zgolj z brezposelnimi ne zadostuje. Z usmerjanjem pozornosti na zaposlene zagotavljamo dolgoročne rešitve. Vsi smo ranljivi, ključno vlogo pri zagotavljanju pravičnosti pa ima država.
- Poti izpopolnjevanja – nove priložnosti za odrasle je evropska strategija, ki od leta 2016 tej problematiki namenja veliko pozornosti. Opozarja na pomen zviševanja dosežene izobrazbe (vsaj do srednješolske ravni), obenem pa izpostavlja pomen splošnih, mehkih spretnosti. Uresničevati bi jo morali bolj ciljno in usklajeno na državni ravni.
- Formalno – tako splošno kot poklicno izobraževanje zagotavlja začetno znanje in spretnosti. Šele celostni in vseživljenjski pristop, ki vključuje tudi neformalno in priložnostno (izkustveno) učenje, pa omogoča uspešno soočanje z izzivi sodobnega časa.

Pozivi

1. Napovedovanje potreb po spretnostih in njihovo upravljanje v nenehno spreminjajočih se družbeno-ekonomskih okoliščinah naj bo usklajeno na državni ravni, obenem pa naj upošteva pristojnost, ustvarjalnost ter inovativnost različnih deležnikov.
2. S pomočjo karierne platforme za kratko- in dolgoročno napovedovanje razmer na trgu dela naj se med drugim odpravljajo neskladja med obstoječimi in tistimi spretnostmi, po katerih je povpraševanje največje.
3. Stabilnost trga dela in preprečevanje revščine naj bosta visok imperativ, njegovo uresničevanje pa naj temelji na stalnem in enakopravnem vlaganju v ljudi.
4. Vsi sestavni deli sistema izobraževanja in usposabljanja naj se učinkovito in pravočasno prilagajajo tehnološkemu razvoju in drugim povezanim trendom, zato da bo raba novih tehnologij visoko kakovostna in odgovorna.
5. Izjemnega pomena je tudi stalna povezanost učnih okolij z bodočimi zaposlovalci, zato naj bodo slednji dejavni partner v teh procesih.
6. Ključni dejavniki uspeha naj bodo prožnost, individualizirani pristopi, svetovanje in vrednotenje predhodno pridobljenih znanj ter ozaveščanje o koristih, ki jih vseživljenjsko učenje prinaša za življenje in delo. Predvsem je treba razmišljati široko, presegati ustaljene pristope in graditi nove modele povezovanja.